

Protoiereu Andrei Lorgus  
Protoiereu Maxim Pervozvanski  
Vladimir Luceaninov

**MUNCA  
BINECUVÂNTATĂ**

*Cariera, succesul și credința*

Traducere din limba rusă:  
**Florentina Cristea**

EDITURA EGYMENIȚA  
2019

## Cuprins

|               |   |
|---------------|---|
| Prefață ..... | 5 |
|---------------|---|

### **Partea I Îndoielile**

|                                                                                                   |    |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------|----|
| Pâinea pământească și Pâinea Cerească:<br>în căutarea căii de mijloc, care este de aur .....      | 12 |
| Granițele mobile ale strictului necesar: unde<br>se poate și unde nu se poate face economie ..... | 21 |
| Atitudinea față de avere: de la<br>protopărinți până la societatea de consum .....                | 29 |
| Despre conștiință și criteriile<br>de înțelegere a căii celei drepte .....                        | 47 |

### **Partea a II-a La început de drum**

|                                                                                   |    |
|-----------------------------------------------------------------------------------|----|
| Criza – punct de dezvoltare<br>Mesaj pentru cei ce aud, însă nu foarte bine ..... | 58 |
|-----------------------------------------------------------------------------------|----|

### **Partea a III-a Biruința**

|                                                                         |    |
|-------------------------------------------------------------------------|----|
| Influența societății și curajul de a fi tu însuți .....                 | 70 |
| Stresul, tulburările nervoase<br>și căile către falsele obiective ..... | 79 |

|                                                       |     |
|-------------------------------------------------------|-----|
| Antipatia inconștientă față de creștinii bogați ..... | 89  |
| Atunci când cea care întreține familia este soția     |     |
| Despre vocația femeii .....                           | 107 |

#### **Partea a IV-a**

##### **Țelul**

|                                            |     |
|--------------------------------------------|-----|
| Despre risc și găsirea sensului            |     |
| Singurătatea celor ce se află în top ..... | 116 |

Distribuție:  
S.C. Egumenița S.R.L.  
tel./fax: 0236-326.730  
e-mail : editura@egumenita.ro  
www.egumenita.ro

## Partea I

### Îndoielile

*Iar la a patra strajă din noapte, a venit la ei Iisus, umblând pe mare. Văzându-L umblând pe mare, ucenicii s-au înspăimântat, zicând că e nălucă și de frică au strigat. Dar El le-a vorbit îndată, zicându-le: Îndrăzniți, Eu sunt; nu vă temeți! Iar Petru, răspunzând, a zis: Doamne, dacă ești Tu, poruncește să vin la Tine pe apă. El i-a zis: Vino. Iar Petru, coborându-se din corabie, a mers pe apă și a venit către Iisus. Dar văzând vântul, s-a temut și, începând să se scufunde, a strigat, zicând: Doamne, scapă-mă! Iar Iisus, întinzând îndată mâna, l-a apucat și a zis: Puțin credinciosule, pentru ce te-ai îndoit? Și suindu-se ei în corabie, s-a potolit vântul. Iar cei din corabie l-au închinat, zicând: Cu adevărat Tu ești Fiul lui Dumnezeu. (Matei 14, 25-33)*

## Pâinea pământească și Pâinea Cerească: în căutarea căii de mijloc, care este de aur

*Vladimir Luceaninov*

Abordând această temă dificilă, aş dori să încep cu o problemă, care, poate, este cea mai complicată. Omul credincios simte adeseori în sufletul său o disonanță: are o puternică tendință lăuntrică către Pâinea cea Cerească, dar împrejurările vieții îl obligă să depună toate eforturile sale în căutarea pâinii pământești și în aceste griji nu întotdeauna este văzută o linie clară, despre care conștiința ar spune: „Peste această linie niciodată nu voi trece”. Poate exista, oare, o cale de mijloc între năzuințele cerești și dorințele pământești pe calea vieții creștinului și poate fi ea folosită ca unitate de măsură în determinarea succesului său?

*Protoiereu Maxim Pervozvanski*

Succesul (și tocmai către el tinde atât omul credincios, cât și cel necredincios, și în sfera pământească, și în cea cerească) – nu este o cale de mijloc, ci o coincidență între scop și rezultat. Societatea propune criteriile sale în ceea ce privește succesul. De exemplu, se spune: „Rău este acel soldat care nu vrea să devină general” – dar este destul de clar că cei mai mulți dintre soldați nu urmăresc deloc să devină generali și mulți dintre ei, fiind soldați de rând, își stabilesc ca obiectiv: să obțină gradul de frunză.

Pe lângă criteriile exterioare, există și părerile lăuntrice ale omului cu privire la succes și armonia

dintre ele ajută la formarea obiectivelor în viață. Astfel, în mod conștient sau inconștient omul își stabilește obiective și tinde să le realizeze. Dacă totul se aranjează sau iese chiar mai bine decât și-a dorit el, omul își spune în sine sa că a dobândit succes și tot așa spune despre el și societatea. Dar mai există o unitate de măsură, care este cea mai importantă: pentru omul credincios este necesar ca obiectivele sale să coincidă cu Pronia lui Dumnezeu.

Omul deseori își stabilește niște obiective, pentru realizarea cărora nu are vocație. Iar societatea îi stabilește niște obiective, pentru realizarea cărora el nu este apt și care, în general, nu îi sunt deloc necesare nici omului însuși, nici societății. Și omul se face luntre și punte, încercând să obțină succese. Fie că un lucru poate fi obținut sau nu poate fi obținut, totuși, nici într-un caz, nici în celălalt el nu va avea succes.

Eu cunosc oameni, oameni de succes din punctul de vedere al societății, care au venit la Dumnezeu pe fondul unei mari dezamăgiri, suferite în viață. Un om are la dispoziție propriul său avion, în casă – vasul de toaletă poleit cu aur, nu în sens figurat, ci la propriu și, în același timp, este un biet nefericit, trăind cu senzația unui gol în suflet și a unui profund disconfort lăuntric. Iar din afară primește în mod constant tot felul de confirmări ale povârnișului, pe care stă, și ale însemnătății sale. Și aici vedem că realizarea tuturor obiectivelor imaginabile și inimaginabile nu i-au adus nici o satisfacție.

Foarte important este ca omul să caute să realizeze acele obiective, pe care le-a conceput Dumnezeu

pentru el. Subliniez că aceasta este cea mai importantă unitate de măsură a succesului. Și, firește, nu este vorba despre marile directive spirituale, nici o formulă generală nu ne va ajuta să înțelegem viața noastră. În momente diferite și pentru persoane diferite vocațiile pot fi complet diferite una de cealaltă. Chiar și în viețile sfinților vedem o mulțime de tipuri, dintre cele mai diferite, de sfințenie și sfere, în care omul ajunge la sfințenia personală. Acordul dintre obiectivele omului și Pronia lui Dumnezeu nu exclude deloc succesul în societate, deși nu trebuie să uităm că succesul în societate este un lucru foarte subred.

„De ce, dar, nu plângem, cel puțin, ca Adam și Eva? Grija noastră, în cea mai mare parte, este pentru dobândirea bunurilor, numai că, din păcate, deseori a celor vremelnice și pământești, nu a celor cerești. Noi uităm că bunătățile cele pământești sunt grabnic trecătoare și nestatornice, în timp ce bunătățile cerești sunt veșnice, nemuritoare și inalienabile.” (Cuviosul Ambrozio de la Optina)

Ideile despre succes se schimbă de la o epocă la alta, ca, de exemplu, și tipul frumuseții feminine în istoria omenirii. Și de aceea este important să cauți să înțelegi către ce anume ești chemat tu de Dumnezeu în mod direct. Și, de va reuși să înțeleagă acest lucru, omul, fără îndoială, va dobândi succes, fapt pe care îl va adevăra în mod clar sufletul său, chiar dacă societatea va avea altă părere despre el. De exemplu, se știe că membrii consiliului orașenesc din Leipzig

mult timp nu au vrut să îi dea lui Johann Sebastian Bach<sup>1</sup> funcția de cantor<sup>2</sup> al bisericii St Thomas, iar, când i-au oferit, totuși, această funcție, unul dintre ei a spus: „Dacă nu am reușit să găsim alții mai buni, trebuie să lucrăm cu unul mediocru”. Și, după cum știm, acest cantor „mediocru” tocmai în Leipzig<sup>3</sup> a compus remarcabilele sale capodopere: *Oratoriul de Paști*, *Patimile după Matei* și *Misa<sup>4</sup> monumentală*.

Dar în viață niciodată nu există situații standard, uneori, dimpotrivă, tocmai evaluarea din partea societății îl face pe om să înțeleagă pentru ce anume are el vocație.

De exemplu, cineva, socotindu-se un mare scriitor, a reușit să publice o carte, dar ea nu s-a dovedit de nici un folos nimănui. Noi nu întotdeauna ne putem evalua în mod adecvat capacitățile noastre, iar astăzi, când nivelul înstrăinării de sine este atât de mare, renunțarea la vise devine o etapă deosebit de importantă în căutarea propriilor noștri talanți

<sup>1</sup> Johann Sebastian Bach (1685-1750) a fost un mare compozitor german și organist din perioada barocă, profesor de muzică, considerat în mod unanim ca unul dintre cei mai mari muzicieni ai lumii. A compus peste o mie de opere muzicale.

<sup>2</sup> Cantor (din lat. *cantor* – cântăreț) – în biserica protestantă și luterană profesor de muzică, dirijor al corului, organist și compozitor de muzică bisericească.

<sup>3</sup> În Leipzig s-au desfășurat ultima perioadă a vieții (1723-1750) și înflorirea carierei lui Johann Sebastian Bach.

<sup>4</sup> Misă (din lat. *missa*) este o compoziție muzicală polifonică religioasă pentru cor și soliști, pe textul tradițional al liturghiei catolice, care se cântă, cu sau fără acompaniament instrumental, în bisericile romano-catolice în cadrul liturghiei.



(a talentelor noastre personale). Omul a făcut aripi, și-a luat avânt, dar este lăsat să meargă un timp pe pământ – acest fapt mai întotdeauna este de folos.

„Uneori viața este de așa natură încât omul începe foarte devreme să conștientizeze pentru ce anume are el vocație. Atunci întrebarea despre ce cale să aleagă în viață, se rezolvă singură: omul devine ceea ce întotdeauna și-a dorit să fie.

Dar adeseori un tânăr în pragul maturității nu știe cărui țel să își dedice viața. Ori are prea multe variante și șovăie, neștiind ce să aleagă. Ori, dimpotrivă, i se pare că nu este apt pentru nimic și, nehotărât, stă la răscruce. Ce este de făcut în acest caz? Cum să își găsească un tânăr credincios vocația sa și să nu se amăgească, să nu greșască, să nu pornească pe o cale greșită?

Mai întâi de toate trebuie să ținem minte că *de la Domnul pașii omului se îndreptează* (Psalmi 36, 23). Viața ta va fi cu adevărat demnă și prețioasă numai în cazul în care tu o vei trăi așa cum îți place lui Dumnezeu. Dumnezeu întotdeauna ține cont de voia ta, dar încearcă și tu să afli voia Lui: poate că voia Lui coincide cu voia ta. *Arată-mi calea pe care voi merge, că la Tine am ridicat sufletul meu* (Psalmi 142, 8). Aceste cuvinte sau altele asemănătoare lor pot deveni rugăciunea de zi cu zi a unui creștin, care încă nu și-a găsit calea sa. Nu trebuie să ne temem să ne rugăm lui Dumnezeu cu cuvintele noastre, să revărsăm înaintea Lui sentimentele inimii noastre. Dacă te rogi cu osârdie ca Domnul să îți descopere

El Însuși vocația ta, o astfel de rugăciune nu va rămâne neauzită.” (Mitropolit Ilarion Alfeiev)

*Protoiereu Andrei Lorgus*

Pentru mine un exemplu de depășire a disonanței sunt, în primul rând, oamenii care îmbină credința creștină cu munca activă, creativitatea și vocația. Există o întreagă pleiadă de savanți tineri, care, fiind fii ai Bisericii, lucrează activ în domeniul științei. Multe exemple bune pot fi văzute astăzi în activitatea editorială din Rusia. În marile afaceri și politica de astăzi există oameni de succes, care sunt credincioși. Dacă omul tinde către succes nu pentru a-și satisface sentimentul de invidie sau de auto-afirmare pe fondul greșelilor și al slăbiciunilor celorlalți, ci din dorința de a-și realiza propria sa vocație – acest om nu își îngroapă talantul său în pământ, ci îl înmulțește.

După cum cred eu, calea de mijloc, care este de aur, constă tocmai în faptul că omul caută să fie creștin, în timp ce ambițiile lui profesionale, dorința lui de a-și realiza vocația sa nu sunt o piedică în calea vieții morale, ascetice și duhovnicești. În limba rusă cuvântul „ambție” (амбиция) a căpătat un sens suplimentar, mai mult negativ, de – „trufie, mândrie, semeție”. Iar în limba engleză *ambition* – înseamnă ceea ce noi numim năzuință, tendință, aspirație. Și eu cred că aceasta este nuanța pozitivă, creștină a sensului – tocmai aceasta este tendința de a-ți realiza vocația ta. Căci vocația este o chemare din partea Domnului și, dacă omul va răspunde la ea cu tot

sufletul său, în tendința sa de a-și realiza propria sa vocație și de a fi de succes înaintea Domnului el va întruchipa ideea de prefacere a lumii, pe care a propovăduit-o Sfântul Grigorie Palama<sup>5</sup>. Omul este chemat în această lume ca să o transforme. Cultura, știința, tehnologia – acestea sunt forme de prefacere a lumii prin cuvânt, text, muzică și alte realizări, care merg în folosul omului. Toată lumea este descoperită creștinului și toată lumea așteaptă acea sare, despre care vorbește Hristos: *Voi sunteți sarea pământului; dacă sarea se va strica, cu ce se va săra? De nimic nu mai e bună decât să fie aruncată afară și călcată în picioare de oameni* (Matei 5, 13).

Lumea, în care noi trăim, este zona responsabilității noastre. Și, dacă nu facem nimic, dacă refuzăm să utilizăm capacitățile, date nouă, aceasta este, firește, o revoltă pasivă împotriva lui Dumnezeu. „Încă nu a venit timpul. Nu pot. Nu știu nimic. Nu reușesc. Sunt un om atât de nenorocit. Sunt o victimă” – în spatele tuturor acestora se ascunde nepăsarea față de darul lui Dumnezeu.

Acestor oameni, precum mărturisește Sfânta Evanghelie, li se va lua și ceea ce li s-a dat: *Căci tot celui ce are i se va da și-i va prisosi, iar de la cel ce n-are și ce are i se va lua* (Matei 25, 29). I se va lua pentru

<sup>5</sup> Grigorie Palama (1296-1359) – arhiepiscop al Tesalonicului, mistic creștin, teolog și filosof bizantin, sistematizatorul și creatorul bazei filosofice a practicii isihasmului (a rugăciunii neîncetate), ierarh, deseori numit părinte și învățător al Bisericii, sfânt ortodox.

simplul motiv că: dacă tu îți îngropi talantul tău în pământ, la ce îți mai trebuie el? Dă-l înapoi.

„Tristă soartă îl așteaptă pe cel care este înzestrat cu talent, dar, în loc să își dezvolte și să își perfecționeze capacitățile sale, se trufeste peste măsură și se dedă trândăviei și iubirii de sine. Un astfel de om își pierde treptat claritatea și agerimea minții, devine inert, leneș și este acoperit de rugina ignoranței, care îi mănâncă și trupul, și sufletul.” (Leonardo da Vinci)

Ați amintit de o linie peste care nu se poate trece. În acest context se poate vorbi despre câteva domenii, care nu pot sluji deloc la transformarea lumii, câteva sfere ale activității umane, care întotdeauna se vor afla în conflict cu creștinismul. Să presupunem că un om a obținut succese în producția de armament, de mijloace de ucidere – aceasta niciodată nu poate fi o faptă creștină. Aceasta este o meserie blestemată, căci primul ucigaș din istoria omenirii a fost blestemat: *Cain s-a aruncat asupra lui Abel, fratele său, și l-a omorât. Atunci a zis Domnul Dumnezeu către Cain: „Unde este Abel, fratele tău?”. Iar el a răspuns: „Nu știu! Au doară eu sunt păzitorul fratelui meu?”. Și a zis Domnul: „Ce ai făcut? Glasul sângelui fratelui tău strigă către Mine din pământ. Și acum ești blestemat de pământul care și-a deschis gura sa, ca să primească sângele fratelui tău din mâna ta”* (Facerea 4, 8-11).

Orice armă de distrugere în masă – nucleară, chimică, bacteriologică – este un lucru diavolesc. Unii obiectează, zicând: „Este nevoie de armament”.



Din păcate, da. Dar, dacă vorbim despre chemarea dumnezeiască, realizată în carieră, firește că în această sferă ea este imposibilă. Eu cunosc oameni care au luat parte la fabricarea armelor de distrugere în masă și ei au un imens sentiment de vinovăție, pentru că primejdia atârnă, ca sabia lui Damocles<sup>6</sup>, asupra întregii omeniri.

Firește că în armată, în serviciile speciale de securitate sau în structurile de apărare a ordinii unori trebuie să ucizi, dar pentru un creștin acest lucru întotdeauna va fi un păcat, o tragedie și întotdeauna va fi legat de un sentiment greu de vinovăție. Astfel de oameni, și eu sunt martor al acestui fapt, au venit la biserică și au întrebat: „Batiuşka, ce să fac? Este permis?”. Eu sunt convins că limba niciunui preot nu poate spune: „Da, fiule. Mergi în pace și ucide”.

Fără îndoială că orice activitate, clădită pe mită și comisioane ilegale, bazată pe înșelăciune și escrocherie – este un rău primar. Producția de tutun, alcool și droguri; traficul de ființe umane, în care, fără îndoială, sunt incluși toți cei ce sunt implicați în așa

<sup>6</sup> Sabia lui Damocles (lat. *Damoclis gladius*) – în sens figurat – o amenințare, care atârnă în mod constant asupra cuiva, ce trăiește aparent în bunăstare. Conform tradiției grecești, tiranul Siracuzei, Dionisos cel Mare (sfârșitul sec. al V-lea înainte de Hristos), i-a propus favoritului său, lui Damocles, care îl socotea pe Dionisos cel mai fericit dintre muritori, să ocupe tronul său pentru o zi. În toiul veseliei la ospăț Damocles a văzut brusc deasupra capului său o sabie fără teacă, atârând de un fir de păr de cal, și a înțeles caracterul iluzoriu al bunăstării domnitorului său.

numita piață a imigranților ilegali; și, firește, pornografia și tot ceea ce este legat de afacerile bazate pe perversiunile sexuale – sunt lucruri blestemate. Domeniile medicinei, care se ocupă cu uciderea și denaturarea genului (sexului) uman, cu tehnologii moderne de reproducere asistată – cu nimic din toate acestea nu trebuie să se ocupe un creștin.

### **Granițele mobile ale strictului necesar: unde se poate și unde nu se poate face economie**

*Vladimir Luceaninov*

Noi știm că omul este obligat să își întrețină familia sa, să câștige bani. Eu vreau să îi dau familiei mele tot ce este mai bun, în special, în ceea ce privește asigurarea sănătății și educația copiilor. Statul oferă asistență medicală gratuită, dar eu sunt convins că asistență medicală de calitate li se poate oferi copiilor mei numai în clinicile private. Pentru unii, clinicile private, care mie mi se par un etalon al perfecțiunii, sunt un semn de proastă calitate, pentru că acești oameni încredințează sănătatea copiilor lor numai acelor centre medicale, în care facturile sunt foarte scumpe (de sute de mii de ruble). Același lucru se poate spune și despre educație. Mulți oameni sunt sincer convinși că o educație mai bună poate fi primită numai în străinătate. Cum poți determina că nu treci linia în înțelegerea a ceea ce este esențial și a ceea ce este exagerat?